

Беседа Патријарха Порфирија на светој Литургији у цркви Свете Тројице у Кумодражу

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 23. августа 2026. године у цркви Свете Тројице у Кумодражу.

Браћо и сестре, радујем се што смо се данас сабрали овде у Кумодражу под ведрим небом, што смо се сабрали да прославимо име Божје, да служимо свету Литургију и да се причестимо телом и крвљу Христовом, а тиме да покажемо да смо хришћани, да смо православни хришћани, да верујемо у Бога и да смо једно са Њим. Али баш зато што смо једно са Њим, тиме откривамо и дубоку истину да смо, иако међусобно различити, једно и међусобно.

Ми, научени Светим Писмом, знамо да је човек створен по слици и прилици Божјој. То једном речју значи да пуни смисао, да истинску радост, да несагледиву лепоту имамо само онда када имамо нераскидиву заједницу са Богом. То значи бити саздан по слици и прилици Божјој, тј. да своју пуноћу налазимо у свом прволику. Управо то смо сазнали и пре неки дан славећи Преображење Господње. Сазнали смо да смо створени ни мање ни више него за обожење, да учествујемо у свему оном што јесте Божје. Сазнали смо да смо

створени за савршенство, не да тражимо смисао, лепоту, нити радост и пуноћу живота у било чему другом осим Једног Бога, јер нигде другде не можемо то наћи. То постоји само у Господу нашем и Он нам то дарује.

Зато и данашњи одломак из Јеванђеља по Матеју не треба да нас чуди, јер наизглед заиста може бити необична сцена, необична слика коју нам ставља пред наше очи Свети апостол Матеј, а то је да један младић који има све, који је богат, који има диван изглед, који самим тим што је богат има и завидно место у заједници, у друштву. Он јесте и честит, он је моралан, он испуњава закон Божји. То видимо у тренутку када он пита Господа: „Шта да радим да добијем живот вечни?” И када му Господ набраја све што треба да испуни, заповести које је дао нама људима да по њима живимо, овај младић одговарајући рече: „Све сам то испунио”, а Господ му онда каже: „Али ако хоћеш савршен да будеш, остави све, тј. продај све и подели сиромасима и хајде за мном”.

Необично је то што неко ко има све пита Господа шта да ради да добије живот вечни. Иако има све оно што је споља, он осећа да је у нечему закинут, осећа неку унутрашњу празнину, осећа да му нешто недостаје. Има све материјално и спољашње, испуњава и закон Божји. Он би могао да има и мирну савест, међутим, он открива да му нешто недостаје и пита за живот вечни. Тај младић стоји у име свих нас. Тај младић показује, и верујем да то јесте тако, да свако од нас, без обзира на то ко је и шта има, изнад свега и пре свега жели живот вечни, тј. осећа да му нешто недостаје. Имамо небројене прилике да видимо око себе људе који су такви, да имају и да су честити, да имају богатство овог света и славу, имају чак и власт, а често и да испуњавају споља и закон Божји. Међутим, видимо и то да негде у дубини знају да им нешто недостаје. То што недостаје није случајно, браћо и сестре. То је управо повезано са чињеницом да смо створени за много више од онога што је око нас и у нама, а повезано је са чињеницом да смо иконе Божје. Повезано је са истином да треба да се преображавамо и узрастамо до мере раста висине Христове. Повезано је са тим што смо створени да будемо савршени.

Овај младић из јеванђељске приче све испуњава. Он је милосрдан, поштује оца и мајку своју, моли се и пости и воли ближњег, али не чини то и не треба да чини да би имао мирну савест и да би помислио како је то довољно да дође до пуног смисла, до истинске лепоте, до истинске радости. Зато му Господ каже: „Све што имаш продај и подели сиромасима”. Наравно да ова прича не говори о сиромашнима и о богатима, о иметку и наравно да није

порука да се не може спасити онај који је богат и који има, него да за то треба бити сиромашан и да је довољно то да немамо ништа да бисмо били спасени. Овде је реч о унутрашњем ставу и односу према оном што имамо и што јесмо. Тај иметак може бити материјалне природе, али он може бити и унутрашње природе. Неко може имати памет, интелигенцију, неко може имати мудрост, неко може, ево и то, бити врло инспирисан човек, али у зависности од тога како се односимо према свом иметку, било овом спољашњем, било овом унутрашњем, било и у односу на мудрост, на врлину и на милосрђе и на то што испуњавамо закон, или пак на то што смо богати, у зависности од тога како видимо то што јесмо и што имамо, показате се да ли испуњавамо реч Христову која каже: „Ко хоће да иде за мном...” Дакле, потребно је да хоћемо да идемо за Њим. Он указује на нашу слободу. Тај треба да се одрекне свега, тј. треба да зна да то што има и што јесте није нешто на шта може да се ослони да би био савршен. Савршенство долази од наше заједнице са Богом и од спознаје да то што имамо, било да је наш унутрашњи живот и унутрашња врлина или спољашњи иметак, јесте израз љубави Божје. Бог нам је то дао да бисмо то што имамо ставили на располагање ближњем, сиромасима, тј. свима онима са којима долазимо у контакт. Ако ти је дао паре, није дао само због тебе, него је дао да би ти кроз то што имаш имао могућност да покажеш љубав, а не да помислиш зато што то имаш да си ти вреднији и бољи од других. То све се исто тако односи и на мудрост, на знање, на неку вештину: да не помислиш због тога што си мудрији, или што си разумнији, или што више испуњаваш закон Божји, да си бољи од других. Не, то ти је дато да би кроз то пројавио и показао саосећање и љубав према другом. Дато ти је да ставиш на располагање ближњем и дато ти је да разумеш да је све од Бога.

Зато Господ позива на одрицање од свега и позива нас да пођемо за Њим, да разумемо да смисао, лепота, пуноћа, али и вечни живот јесу дар Божји. Наравно, Господ констатује да то људима није могуће, ником од нас, али што нама није могуће, могуће је ако смо у заједници са Њим, могуће је Њему. Могуће је да нам то дарује, а да би нам даровао, неопходно је да ми не спречавамо Бога својим животом и својом гордошћу, самољубљем, својом сујетом, својим егоцентризмом, да Он дејствује у нашим животима. То је суштина и смисао наше вере и нашег подвига: да чинимо све да не постављамо препреке љубави Божјој да уђе у наша срца и у наш живот и да нас преображава.

Нама није могуће да сами устанемо и да се покајемо када паднемо. Није нам могуће да опростимо, није нам могуће да не желимо увек да потврђујемо и да

покажемо како смо ми у праву. Није нам могуће да се вратимо себи и Богу онда када се ослањамо само на себе. Али могуће је то Богу, могуће је љубави Његовој. Могуће је и нама само онда када имамо смирену веру која је управо простор пројаве и потврде и љубави Божје и место Његовог присуства у нашим животима.

Зато изразимо благодарност Богу што смо се данас у овој светињи сабрали, што смо се заједно молили Богу и што смо разумели шта нам је Господ у Јеванђељу поручио, а то је да не дозволимо да оно што поседујемо поседује нас. Дакле, не будимо робови онога што имамо и што јесмо и томе да се не клањамо као идолу, него да будемо слободни од тога и да дозволимо једино Господу да нас Он поседује. Сами себе, једни друге и сав живот свој Њему предајмо. Зато нека би Господ дао да одговоримо на реч Његову, да пођемо за Њим и да увек знамо да оно што ми не можемо, с Њим можемо и сада и овде и у векове векова. Амин.

spc.rs